

De Verkeerswetgeving en de Desa- en Ondernemingswegen.

Hoewel van de desawegen op Java en Madoera een druk gebruik wordt gemaakt door allerlei ondernemingen en personen, waardoor min of meer aanzienlijke schade aan die wegen wordt toegebracht, zijn de tot dusver getroffen bepalingen ten eenenmale onvoldoende gebleken om de desawegen voor schade te vrijwaren, waardoor de desadiensten der bevolking onnoodig worden verzwaaard.

Het gemis aan doeltreffende bepalingen ter bescherming van de desawegen, waarmede de belangen van millioenen arme menschen gemoeid zijn, vormt wel een schrill contrast met de bevoegdheden, die aan de provincies en de zelfstandige gemeenschappen *dadelijk* zijn toegekend om op te treden tegen wegbeschadiging.

In de eerste plaats is in hooge mate betwist of de desa bevoegd is *preventief* op te treden door haar wegen voor het verkeer per as te sluiten.

Het College van Gedeputeerden van de provincie West-Java (Jaarverslag 1931 blz. 31) heeft die vraag *ontkennend* beantwoord.

Daarentegen is het College van Gedeputeerden van de provincie Oost-Java (Jaarverslag 1931 blz. 81) in beginsel geneigd de vraag *bevestigend* te beantwoorden.

T. a. p. lezen wij: „Over wegen handelt artikel 7 „Inl. Gem. Ord.; doch alleen v. z. v. betreft het „onderhoud daarvan; omtrent het recht van sluiting is niets bepaald. Echter sluit het recht van „onderhoud in zich het recht om de wegen ten „behoefte van dat onderhoud te sluiten, zooals ook „de algemeene beschouwingen in Bijblad 5587 „(bevattende een toelichting op de oorspronkelijke „ordonnantie, regelende de verplichting tot het „herstellen van schade aan desawegen door ondernemingen) doen uitkomen. Dit Bijblad gaat overigens nog verder door aan de desa het volledige „regelingsrecht van haar wegen toe te kennen: „Het belang toch, dat de desa heeft bij hare wegen, bij een behoorlijk gebruik daarvan en bij de „voorzieningen, noodig tot onderhoud en herstel „ingeval van schade, moet worden gerangschikt „onder de „huishoudelijke belangen” der desa, „waarvan, krachtens artikel 71, alinea 2, R. R., de „regeling is overgelaten aan de gemeenten zelve, „mits daarbij in acht nemende de van den Gouverneur-Generaal of het Gewestelijk gezag (thans „ook: „van de besturen der bij ordonnantie aangewezen zelfstandige gemeenschappen”) uitgegane „verordeningen, welke beperking echter niets te „kort doet aan het recht van regeling van de desa. „In verband met dit recht moet dus in casu vast-

„staan, dat de desa de sluiting harer wegen wenscht „en zal derhalve het bevel daartoe niet kunnen „worden uitgevaardigd zonder dat de belanghebbende gemeenten van hare instemming hebben „doen blijken”.

„Al moge op gezag van dit Bijblad worden „aangenomen het *onbepaald recht van de desa tot sluiting van haar wegen*, (wij cursiveeren) „practisch te handhaven is een bevel tot sluiting „alleen, ingeval de weg tengevolge van de noodige „herstellingen feitelijk onbruikbaar is of daartoe „onbruikbaar gemaakt wordt. Overigens ontbreekt „de Inlandsche Gemeenten op Java en Madoera „het recht om op overtreding van haar besluiten „straf te stellen: aan lid 5 van artikel 128 I. S. „is voor Java en Madoera nog geen uitvoering „gegeven, zooals wel is geschied voor de Inlandsche gemeenten in de buitengewesten (Staatsblad „1929 No. 101)”. .

Ter wegneming van den bestaanden twijfel heeft de Regeering bekend gesteld, dat in het ontwerp tot herziening der Inl. Gemeenteordonnantie aan de desa de bevoegdheid zal worden toegekend, om bepaalde desawegen voor alle of bepaalde soorten verkeer *rechtstreeks* te sluiten dan wel aan het gebruik van die desawegen voorwaarden te verbinden.

Maar de kans op herziening der Inlandsche gemeenteordonnantie daalt voortdurend in verband met de ongunstige tijdsomstandigheden en *intussen blijven de desa's in het moeras zitten*.

Ook het vraagstuk in hoeverre de desa's bevoegd zijn om tot *tolheffing* over te gaan, is reeds jarenlang in studie, doch nog steeds niet beslist, hoewel in de practijk in het regentschap Garoet tol wordt geheven voor het gebruik van enkele wegen, die ten gerieve van het touristenverkeer in goeden staat worden gehouden b.v. de weg naar Kawah Kamodjan.

Nu is in de practijk gebleken, dat door middel van eene *matige* tolheffing eene billijke en gemakkelijke oplossing kan worden verkregen van het vraagstuk op welke wijze de kosten van onderhoud op de weggebruikers kunnen worden verhaald, terwijl de principieele zijde daarvan in een ander licht is komen te verkeeren sedert men in Hollaad b.v. er ernstig over denkt om den versnelden bruggenbouw te financieren door aan een N. V. het recht van tolheffing te verleenen.

Hoewel m.i. reeds nu aan de desa het uit hare autonomie voortvloeiende recht toekomt om de desawegen voor verkeer per as af te sluiten, hetzij voor herstel, hetzij om beschadiging te beperken of te voorkomen, terwijl ditzelfde recht tot regeling harer huishoudelijke belangen *m.i. het recht van tolheffing impliceert*, had de Regeering reeds

lang in het belang van de instandhouding en bruikbaarheid der desawegen, alsmede ter verlichting van de desadiensten, deze bevoegdheden uitdrukkelijk moeten erkennen dan wel afzonderlijk moeten verleen en ziet de bevolking reeds tientallen van jaren reikhalzend naar eene beslissing of regeling uit, *die niets behoeft te kosten*.

De autonome regeling door de desa van dit onderwerp komt evenmin in strijd met de in Stbld. 1915 No. 464 neergelegde regeling van de verplichting van particuliere ondernemingen van landbouw of nijverheid, zoomede van andere ondernemingen of personen op Java en Madoera tot herstel van de door hun karretransport aan desawegen en de daarin gelegen kunstwerken toegebrachte schade, omdat deze regeling *repressief* werkt, terwijl eene desabeslissing tot sluiting eene *preventieve* maatregel is en een zoodanig sluitingsbevel m.i. gesanctionneerd kan worden door toepassing van art. 551 W.v.S., mits de toegang tot de desawegen op blijkbaar wijze door den rechthebbende i.c. den wegbeheerder, is verboden dan wel door feitelijkheden als b. v. versperring door het bevoegd gezag.

Maar kunnen de desawegen dan niet behoorlijk beschermd worden door toepassing van het bovenaangehaalde Staatsblad 1915 No. 464?

Wie geen vreemdeling is in Jeruzalem weet, dat de daarin voorgeschreven procedure om tot sluiting te geraken, zoo omslachtig is en zoo stroef loopt, dat in afwachting van eene aanschrijving van het College van Gecommitteerden en een besluit van het College van Gedeputeerden de desawegen intusschen grondig vernield zijn en het uiterst moeilijk valt de aangerichte schade *achteraf* te verhalen op de schuldigen, aangenomen dat deze zaak door het Inlandsch Bestuur bij deze colleges wordt voorgebracht.

Het zou niet de eerste maal geweest zijn, dat de bevolking pijn leed onder de decentralisatiemaatregelen. Haar belang zou meer gebaat zijn geweest, indien de bevoegdheid tot aanschrijving was voorbehouden aan den Assistent-Resident, die geregeld de desawegen berijdt en op de hoogte is van den toestand in tegenstelling met het College van Gecommitteerden en wanneer de bevoegdheid tot sluiting was voorbehouden aan den Resident, gehoord *niet* de betrokken gemeenten, waardoor opnieuw ernstige vertraging ontstaat, maar de betrokken gemeentebesturen, opdat er dadelijk kan worden ingegrepen.

De eenig wettelijk vaststaande preventieve bevoegdheid is die van den Regentschapsraad om op grond van artikel 3 lid 1 sub b van het Motorreglement desawegen te sluiten voor *motorrijtuigen* in het belang van de instandhouding en bruikbaarheid dier wegen.

Met belangstelling was nu door het Binnen-

landsch Bestuur in het belang der bevolking uitgezien naar de totstandkoming der nieuwe verkeerswetgeving, waarvan eene oplossing werd verwacht van de vele en velerlei kwesties, voortvloeiende uit den bestaanden ongeregelde toestand ten aanzien van desa- en ondernemingswegen.

Hoewel echter in de met ingang van 1 September a.s. in werking te treden „Wegverkeersordonnantie” (Stbld. 1933 No. 86) en de ter uitvoering daarvan vastgestelde „Wegverkeersverordening” (Stbld. 1933 No. 138), eene minutieuze regeling is opgenomen van het wegverkeer, blijkt noch uit de verschillende bepalingen, noch uit de toelichting, dat men zich rekenschap heeft gegeven van het bestaan van desa- en ondernemingswegen in Nederlandsch-Indië, waaraan slechts de suggestie van het Volksraadslid Zuiderhoff herinnerde om de ondernemingswegen zoo te classificeeren, dat ondernemingen na invoering van deze ordonnantie niet in het gedrang zouden komen.

Wanneer wij nu nagaan welke *toevallige* consequenties voor de desawegen voortvloeien uit de nieuwe wetgeving, willen wij daartoe in de eerste plaats verwijzen naar de artikelen 87 en 88 der Wegverkeersverordening.

Als regel zullen de desawegen gerangschikt moeten worden in klasse V, dat zijn die wegen, welke niet geschikt zijn voor het verkeer met motorrijtuigen op luchtbanden met een grootste asbelasting van 2000 K.G., *doch zal een daartoe strekkend indeelingsbesluit achterwege kunnen blijven*.

De desa zal echter hebben zorg te dragen voor de aanduiding van de wegenklasse door het aanbrengen van *verbodsbakens* als voorgeschreven in art. 45 W.V.O. junctis de artikelen 93 en 94 W.V.V. en 25 — 32 W.V.B. — G.B. i.c. model 23 van de bij laatstgenoemd besluit behorende tabel II.

Bovendien zullen de desa's op grond van art. 88 lid 3 W.V.V. voorschriften kunnen uitvaardigen *omtrent de toelating van rij- en voertuigen*.

De rij- en voertuigen vallen in drie hoofdgroepen uiteen:

- 1°. de motorrijtuigen met de daaraan gekoppelde aanhangwagens, welke door een mechanische kracht worden voortbewogen;
- 2°. de rijtuigen en de vrachtwagens, welke tezamen alle rij- en voertuigen omvatten, welke door dierlijke trekkracht worden bewogen (b. v. grobaks);
- 3°. de rij- en voertuigen, welke door menschenkracht worden voortbewogen. Sommige daarvan worden in de W.V.V. genoemd, n.l. rijwielen, handkarren en brancards.

De desa's zijn dus niet alleen bevoegd voorschriften uit te vaardigen omtrent motorrijtuigen,

maar
rij- e
Ne
word
den
een
K. G.
neerk
klasse
Bij
rij- e
de d
Zc
in he
baar
den
moto
Oc
welis
auto
2 tor
ste a
Da
gehe
de ni
wege
moto
1000
In
port
dan
den
Or
tuige
kan
He
gesar
46 li
hoog
den
ingev
ordot
desak
lid 3
voert
In
van
Sand
king
getee
„E
form
op d
verke
daar
is zij
veere
verke

maar ook omtrent de toelating van alle andere rij- en voertuigen.

Noodig is echter dat zoodanige voorschriften worden vastgesteld, omdat het anders niet verboden zou zijn een desaweg te berijden, b. v. met een motorrijtuig, waarvan de asbelasting 1999 K. G. bedraagt, hetgeen practisch op hetzelfde zou neerkomen als een indeeling van den weg in klasse IV.

Bij desabeslissing kan dus bepaald worden welke rij- en voertuigen niet dan wel voorwaardelijk op de desawegen zullen worden toegelaten.

Zoo zal het geval zich kunnen voordoen, dat in het belang van de instandhouding en de bruikbaarheid, alle of bepaalde desawegen moeten worden gesloten verklaard voor het verkeer met motorrijtuigen.

Ook kan het gebeuren, dat sommige wegen weliswaar niet geschikt zijn voor 1— $\frac{1}{2}$ ton vrachtauto's met een grootste asbelasting van meer dan 2 ton, doch wel voor 1 tons auto's met een grootste asbelasting van ongeveer 1— $\frac{1}{2}$ ton.

Dan zullen er wegen kunnen zijn, welke in het geheel geen vrachtauto's kunnen dragen, doch wel de niet te zware personenauto's. Laatstbedoelde wegen kunnen dan bijv. worden opengesteld voor motorrijtuigen met geen grooter asbelasting dan 1000 K. G.

In de tweede plaats zal het ruineuze karretransport van de desawegen kunnen worden geweerd dan wel een bepaalde wegstrook daarvoor worden aangewezen.

Onder de voorwaarden, waarop rij- en voertuigen tot de desawegen zullen worden toegelaten, kan m. i. ook tolheffing een plaats innemen.

Hoewel de indeeling van de wegen in klassen gesanctionneerd is door de strafbedreiging in art. 46 lid 2 j^o. artikel 6 sub c W. V. O., valt het in hooge mate te betwijfelen of onder het „niet op den weg zijn toegelaten van een rij- of voertuig ingevolge een bij of krachtens de Wegverkeersordonnantie gegeven voorschrift” ook valt de desabeslissing, genomen ter uitvoering van art. 88 lid 3 W. V. V. omtrent toelating van rij- en voertuigen.

In de commentaar op de Verkeersordonnantie van Dr. Ir. L. J. de Ven en Mr. Dr. J. W. H. Sandbergen, vinden wij op blz. 114 bij de bespreking van art. 6 sub c j^o. art. 46 W. V. O. aangegevend:

„Hoewel de verbodsbepaling zoo ruim is geformuleerd, dat het rijden over een weg, welke op den voet van art. 6 lid 2 W. V. O. voor het verkeer in beide richtingen gesloten is verklaard, daaronder eveneens zou kunnen worden begrepen, is zij echter daarvoor niet geschreven (wij cursiveeren); voor het geval een weg slechts voor het verkeer in één richting is gesloten, zou zij dan

ook tekort schieten. De lagere wetgevers zullen hun desbetreffende verordeningen derhalve van een strafbepaling hebben te voorzien” (cursiveering van ons).

Waar de desa's tot dusver geen strafbepalingen kunnen vaststellen tegen overtreding harer beslissingen, zou mitsdien geenerlei sanctie kunnen worden verbonden aan de door de desa ex art. 88 lid 3 W. V. V. uitgevaardigde voorschriften, en dus de desawegen, behoudens de indeeling in wegenklassen, nog minder dan ooit te voren beschermd zijn tegen vernieling, omdat de bevoegdheid van de provinciale- of regentschapsraden om althans het verkeer met motorrijtuigen over desawegen op grond van het motorreglement aan beperkende voorschriften te onderwerpen, zal komen te vervallen.

Of moet wederom de toevlucht worden genomen tot de onvoldoende strafsanctie van art. 551 W. v. S. of kan slechts middels oefening van politiedwang worden opgetreden tegen de overtreders van eene desabeslissing op grond van art. 52 lid 2 sub e W. V. O.?

Of blijft als uiterst eenig redmiddel in den nood ten slotte niets anders over dan hanteering van het ondoelmatige in hoofde dezes aangehaalde Stbld. 1915 No. 464?

Het behoeft geen betoog, dat wanneer in de wegverkeersverordening zelve straf was gesteld op overtreding der krachtens art. 88 lid 3 door den desawegbeheerder uitgevaardigde voorschriften, dit ongelukkige Staatsblad gerust zou kunnen verdwijnen.

Anderzijds zijn de desa's en de ondernemers bevoegd voorschriften vast te stellen, „betreffende motorrijtuigen” zonder daarop eenige hogere goedkeuring is voorgeschreven, zooals b. v. die van den Gouverneur-Generaal met betrekking tot de verordeningen van openbare gemeenschappen op grond van art. 59 W. V. O.

Ook de voorschriften, uit te vaardigen door de ondernemers — wegbeheerders, die met verordende macht worden bekleed, zijn niet aan hogere goedkeuring onderworpen, ja zelfs niet aan vernietiging blootgesteld van het College van Gecommitteerden wegens strijd met de wet of het algemeen belang, terwijl op overtreding hunner voorschriften evenmin sanctie is gesteld, wanneer art. 6 sub c W. V. O. daarop niet van toepassing is.

Daarentegen is wel goedkeuring vereischt van het College van Gedeputeerden op tijdelijke sluiting van ondernemings- en desawegen voor wegonderhoud of herstel krachtens art. 91 lid 2 W. V. V. en op overtreding van de desbetreffende voorschriften straf gesteld in art. 95 lid 1 sub a j^o. art. 91 lid 4 W. V. V.

Het geheele systeem van de Wegverkeersor-

donnantie en Wegverkeersverordening duidt op een volkomen negatie van het begrip desa- en ondernemingswegen en is het meer geluk den wijsheid geweest, dat in enkele gevallen, zij het onvolledig, nog iets in het belang dier wegen kan worden gedaan.

Wij betreuren het, dat de Regeering deze gelegenheid niet heeft aangegrepen om al de sinds jaar en dag hangende kwesties definitief te regelen en wij begrijpen niet dat daarop niet de aandacht is gevestigd door de Inlandsche leden van den Volksraad.

Daarom dringen wij in het belang van de Inlandsche en Europeesche bevolking in de binnenlanden aan op onverwijlde voorziening in deze leemten, opdat ook het Binnenlandsch Bestuur niet telkens worde gesteld voor de daaruit voortvloeiende moeilijkheden.

Mr. H. D. van WERKUM.

Malang, Augustus 1933.

Aanwijzing van inningsambtenaren voor de motorvoertuigenbelasting Java en Madoera.

Naar aanleiding van Staatsblad 1933 no. 281 rijst de vraag of de vermelding van het woord „motorvoertuigenbelasting” in het eerste lid van bepaalde sub a van het Gouvernementsbesluit van 22 Juni 1933 no. 13 niet in strijd moet worden geacht met de „Motorvoertuigenbelastingordonnantie Java en Madoera 1933” (Staatsblad 1933, no. 111).

De bedoelde bepaling luidt als volgt: „In het belang van belastingplichtigen, die van het kantoor van den (hulp)-algemeen ontvanger, binnen wiens ressort zij gevestigd zijn, ver verwijderd wonen, kan door het Hoofd van gewestelijk bestuur, telkens voor den tijd van één jaar, de ontvangst van de gedurende dat jaar vorderbaar geworden personeele belasting, inkomstenbelasting en andere heffingen waarvoor het voor evenbedoelde belasting vastgestelde zuiver inkomen tot grondslag strekt, verponding, motorvoertuigenbelasting en vermogensbelasting (waarvoor nog geen dwangschrift in handen van den tot betrekking daarvan bevoegden ambtenaar is gegeven) worden opgedragen aan de ondercollecteurs en fungeerende ondercollecteurs of aan Europeesche ambtenaren binnen dat ressort, wier betrekking geoordeeld wordt daartoe den noodigen tijd en de gelegenheid te geven”. *)

Volgens deze regeling zou de ontvangst der motorvoertuigenbelasting door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur kunnen worden opgedragen aan de ondercollecteurs en fungeerend ondercol-

lecteurs of aan Europeesche ambtenaren binnen zijn ressort.

Krachtens de motorvoertuigenbelastingordonnantie Java en Madoera 1933 moet de betaling van de motorvoertuigenbelasting echter geschieden bij de door het College van Gedeputeerden van den Raad der betrokken Provincie aangewezen gezaghebbenden. Zulks is weliswaar niet uitdrukkelijk bepaald in artikel 8 lid 1 van genoemde ordonnantie, welk artikellid slechts inhoudt, dat de gezaghebbende, bij wien de aangifte wordt gedaan, het belastingbedrag ter kennis brengt van den belastingplichtige en dat het belastingbedrag door den belastingplichtige „terstond daarna (moet) worden voldaan”, doch in het tweede lid van artikel 9, hetwelk regelt de mogelijkheid om het belastingbedrag in termijnen te voldoen, wordt uitdrukkelijk de verplichting vastgelegd om de belasting „ten kantore van den aangewezen gezaghebbende” te voldoen. Hetzelfde is bepaald in artikel 13 lid 2 met betrekking tot de betaling van een ambtshalve opgelegden aanslag.

Uit den samenhang van deze artikelen volgt naar dzz. meening, dat ook in geval van betaling van het geheele belastingbedrag ineens bij de aangifte, betaling ten kantore van den gezaghebbende imperatief is voorgeschreven.

Indien nu het College van Gedeputeerden niet gebruik heeft gemaakt van de in artikel 30 der ordonnantie opengelaten mogelijkheid om — met machtiging van den Gouverneur-Generaal — landsdienaren als gezaghebbenden aan te wijzen, zal iedere aanwijzing door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur van een ambtenaar voor de ontvangst der motorvoertuigenbelasting dus noodwendig in strijd zijn met de uit de motorvoertuigenbelastingordonnantie voortvloeiende regeling ten aanzien van de personen, bij wie betaling der motorvoertuigenbelasting moet geschieden.

Bovendien is het n.h.v. principieel onjuist, dat een tweetal autoriteiten, het College van Gedeputeerden en het Hoofd van Gewestelijk Bestuur, ter zake van dezelfde aangelegenheid regelingen kunnen treffen.

Uit den aard der zaak zullen in de praktijk uit deze samenloopende bevoegdheden geen moeilijkheden ontstaan, omdat vanzelfsprekend de Hoofden van Gewestelijk Bestuur in gebiedsdeelen, waar de bestuurshervorming is ingevoerd, zich er van zullen onthouden ter zake van de motorvoertuigenbelasting gebruik te maken van de bij bovenbedoeld Gouvernementsbesluit gegeven bevoegdheid, doch uit een oogpunt van legislatieve techniek schijnt het naast elkander bestaan van beide bevoegdheden wel minder gewenscht.

Mr. L. F. ENGELKES-NIX.

Semarang, Juli 1933.

*) Cursivering van schrijver.

Niet goedkeuring begrooting Stadsgemeente Soekaboemi.

Bij zijn besluit van 26 Juli 1933 No. R. Stg. Smi 2/15/22 heeft het College van Gedeputeerden van de Provincie West-Java de goedkeuring geweigerd op de door den Stadsgemeenteraad van Soekaboemi in diens vergadering van 9 Juni 1933 vastgestelde begrooting dier Stadsgemeente voor het dienstjaar 1933.

Hieronder volgen de overwegingen die tot het weigeren der goedkeuring hebben geleid:

Overwegende:

dat bij artikel 1 der begrooting van uitgaven wegens restitutie aan den Lande van de bezoldiging en toelagen van den Burgemeester is uitgetrokken een bedrag van f 4.378.—;

dat dit bedrag blijkens de toelichting geacht wordt toereikend te zijn om de helft van het salaris van en de toelagen aan den Burgemeester, vermeerderd met een percentage voor wachtgelden, verloven en pensioenen, berekend over de helft van het salaris, aan het Land te kunnen vergoeden, doch daartoe niet toereikend is, vermits bij een en ander geen rekening is gehouden met de den Burgemeester met ingang van 1 April 1933 toekomende weddeverhoging;

dat, niettegenstaande de Stadsgemeenteraad van Soekaboemi bekend was met het voornemen der Regeering om bij den Volksraad een voorstel tot wijziging o.m. van de stadsgemeente-ordonnantie in te dienen, met de strekking het door de Stadsgemeenten aan het Land te vergoeden bedrag wegens kosten van indienststelling van den Burgemeester met ingang van 1 Januari 1933 te bepalen op het volle bedrag der aan die functionarissen uitgekeerd wordende salarissen en toelagen, de Raad daarmee bij de raming van art. 1 der begrooting van uitgaven evenmin rekening heeft gehouden;

dat het bij artikel 1 der begrooting van uitgaven geraamde bedrag daardoor ten eenenmale ontoereikend is hetgeen niet in overeenstemming is te brengen met een voorzichtig financieel beleid;

Overwegende voorts:

dat in de raming van artikel 4 der begrooting van uitgaven is begrepen het salaris voor een referendaris ter Secretarie;

dat in de door den Raad vastgestelde verordening tot regeling van de bezoldigingen van de in dienst der Stadsgemeente zijnde ambtenaren, de betrekking van referendaris ter secretarie niet is opgenomen;

dat door den Burgemeester reeds bij zijn schrijven van 16 Maart 1931 No. 507/24 aan den Raad is medegedeeld, dat hij, mede op aansporing van het College van Gedeputeerden, voornemens

was zoo spoedig mogelijk maatregelen te treffen ter voorziening in deze leemte door het ontwerpen eener verordening tot wijziging van de Soekaboemische bezoldigingsverordening, welke den Raad in zijne in den loop van de maand April 1931 te houden openbare raadsvergadering ter vaststelling zou worden aangeboden;

dat omtrent die wijzigingsverordening sedert dien echter niets meer werd vernomen;

dat, nu in de Soekaboemische bezoldigingsverordening de functie van referendaris ter secretarie niet is opgenomen, aan het voor dien functionaris in de begrooting uitgetrokken salaris de wettige basis ontbreekt, aan welken onwettigen toestand zoo spoedig mogelijk een einde behoort te komen;

dat bovendien een naar verhouding hoog bezoldigde administratieve kracht in den rang van referendaris niet past in een eenvoudige formatie, waarvan de hoogste functie, het secretariaat, door den burgemeester zelf wordt waargenomen zoodat de Raad er ten spoedigste toe zal moeten overgaan een soberder formatie voor het secretariëpersoneel in te voeren;

Overwegende verder:

dat bij onderdeel 2 der begrooting van ontvangsten van den gewonen dienst geschikt wordt over een gedeelte, tot een bedrag van f 14.000.— van het vermoedelijk batig slot van den gewonen dienst 1932;

dat het voor deze beschikking aangevoerde motief, dat het naar den dienst 1932 over te brengen batig slot van den dienst 1930 f 14.000.— hooger zal zijn dan waarop bij de begrooting voor het dienstjaar 1932 is gerekend, opzichzelf beschouwd geen argument kan vormen voor het maken van een uitzondering op den regel van goed financieel beheer, dat over batige sloten van vorige jaren niet behoort te worden geschikt, voor- en-aleer de rekening van het begrootingsjaar, over welks batig saldo men wenscht te beschikken, voorloopig is vastgesteld;

dat ook het feit, dat een op het dienstjaar 1931 betrekking hebbende begrootingswijziging, waarbij geschikt werd over een deel, tot een bedrag van f 14.000.—, van het vermoedelijk batig slot van den dienst 1930, niet werd goedgekeurd, ten deze niet van beteekenis is, vermits niet — gelijk is gedaan — gezegd kan worden, dat om die reden het naar den dienst 1933 over te boeken batig slot van den dienst 1931 tot evengemeld bedrag nadeelig is beïnvloed;

dat niet aangevoerd, noch aangetoond is, dat de dienst 1932, als gevolg van het hoogere, dien dienst toevallende batige slot van den dienst 1930 dan waarop bij de begrooting is gerekend, ook inderdaad een batig slot gelijk aan het verschil zal opleveren;

dat bovendien het verschil tusschen het in de begrooting 1932 geraamde, en het bij het dzz. besluit van 16 December 1932 No. R. Stg. Smi 3/2/9 vastgestelde slot der rekening van het dienstjaar 1930 van den gewonen dienst ten rechte f 10.941.45 bedraagt;

dat op grond van het vorenstaande de raming in de begrooting van ontvangsten voor 1933 van f 14.000.— wegens beschikking over een deel van het vermoedelijk slot van den dienst 1932 niet kan worden geaccepteerd;

Overwegende tenslotte:

dat bij de onderwerpelijke begrooting de winsten van de bedrijven kunstmatig zijn opgevoerd door de afschrijvingen op de bedrijfsactiva naar lagere percentages dan tot dusver gebruikelijk te berekenen;

dat de afschrijvingspercentages indertijd naar veilige bases zijn opgesteld en dat een permanente verlaging daarvan, kennelijk met het oogmerk om daardoor een voortdurende speling te verkrijgen op den gewonen dienst, niet als een voorzichtige politiek kan worden aangemerkt;

Overwegende, dat de vorenvermelde tegen de voorliggende begrooting gerezen bedenkingen een bezwaar vormen om die begrooting goed te keuren.

Fr. BRONS.

ADMINISTRATIEVE JURIS- PRUDENTIE.

58 B. G. S. 23 Maart 1933 No. 872/A.

Het tarief van de forensenbelasting mag 1/3 deel van het tarief der opcentenheffing niet te boven gaan.

Het belastbaar minimum van de forensen- en aanvullende inkomstenbelasting dient aan te sluiten bij dat van de opcentenheffing.

Door den stadsgemeenteraad van Cheribon werd het getal der opcenten op de Landsinkomstenbelasting met een vijfde gedeelte verlaagd. In aansluiting hierop verlaagde het college ook met een vijfde gedeelte het tarief van de belasting, welke geheven wordt van degenen, die zich in den loop van het belastingjaar in de stadsgemeente vestigen, doch elders zijn aangeslagen in de Landsinkomstenbelasting. Een overeenkomstige belastingverlaging bleef echter achterwege ten aanzien van de forensenbelasting.

Deze ommissie werd door de gemeente als volgt gemotiveerd: „De door de forensen aan de gemeentelijke inkomsten bij te dragen belastingen zijn reeds van zoo geringen omvang, dat de hogere forensenbelasting individueel geen belangrijk zwaarder druk op hen legt, vooropgezet, dat vrijwel

alle forensen hun werkkring in de stad hebben en uit eigen vrijen wil in het bergklimaat wenschen te wonen.”

De Regeering deelde den raad echter mede dat deze overweging niet de bedenking uit den weg vermag te ruimen, welke Zij blijkens Haar reeds bij een vroegere gelegenheid medegedeeld standpunt heeft tegen een forensenbelasting, welke 1/3 deel van het tarief der opcenten te boven gaat. Door de handhaving van het geldende tarief der forensenbelasting zou de verhouding tusschen die belasting en de opcenten zijn 1: 2, 4.

Voorts deelde de Regeering nog mede, dat, waar de opcenten niet worden geheven, indien de hoofdsom van den aanslag, berekend over een vol jaar, minder bedraagt dan f 11.75, ook ten aanzien van de aanvullende inkomsten- en forensenbelasting een gelijksoortige beperking dient te worden toegepast.

59 B. G. S. 16 Juni 1933 No. 1781/A.

Belastingkarakter van de heffing voor het aanbrengen van afdaken, hekken en gedenkteeken op de algemeene begraafplaatsen. De heffing voldoet in het onderhavige geval niet aan de bij het Regeeringsrondschrijven van 2 December 1932 No. 3242/A aangegeven criteria.

Aan de door den regentschapsraad van Wonosobo in zijn vergadering van 14 December 1932 vastgestelde „Verordening aangaande het beheer der Algemeene Begraafplaatsen voor Europeanen en met hen gelijkgestelden” onthield de Regeering Haar goedkeuring o. m. op de volgende gronden.

Van de ingevolge artikel 6 verschuldigde betalingen zijn, naar het oordeel der Regeering die, welke worden gevorderd voor het aanbrengen van een afdak, een hek of een gedenkteeken, als belastingen te beschouwen. Hiertegenover staat geen contraprestatie van de zijde van het regentschap. Wel is voor de oprichting van gedenkteeken e. d. grond noodig, doch de grond wordt reeds afgestaan ten behoeve van den aanleg van het graf, waarvoor krachtens alinea 1, sub a en b, een vergoeding verschuldigd is. Ook kan in de in artikel 11 bedoelde zorg voor het gewoon dagelijks onderhoud van begraafplaatsen en graven geen tegenprestatie worden gezien tegenover de betaling welke voor de oprichting van gedenkteeken e. d. verschuldigd is, aangezien die regentschapszorg zich slechts tot het witten van de gepleisterde gedeelten der graven beperkt en het verder onderhoud van de monumenten ten laste van de rechthebbenden op het graf komt.

De heffing voor de oprichting van gedenkteeken e. d. is niet in overeenstemming met de daaromtrent bij het rondschrijven van den 1sten Gouvernementssecretaris van 2 December 1932

No.
Ve
imme
teeke
welke
van
beho
graf
veror
afdak
versc
diger
Vo
de h
deze
algen
Voor
derha
Euro
wezi
bedo
klare
In
geeri
opric
gehe
te be
zeker
heffin
graa
A
D
A
Aa
voor
a.
b.
O
bepa
hebb
een
een
aan
A
D
voor
graa
witt
V

No. 3242/A bekend gestelde gedragslijn.

Volgens deze circulaire dient de heffing zich immers te beperken tot *kostbare* hekken, gedenkteeken, e. d., welke een mate van *luxé* vertoonen, welke gelet op den landaard en de gewoonten van de bevolkingsgroep, waartoe de overledene behoort, de inrichting van een eenvoudig verzorgd graf te boven gaat. Krachtens de voorliggende verordening is de betaling voor de oprichting van afdaken, hekken en gedenkteeken echter altijd verschuldigd, ook al zijn deze van zeer eenvoudigen aard.

Voorts achtte de Regeering het wenschelijk aan de heffing een algemeen karakter te geven en deze van toepassing te verklaren zoowel op de algemeene- als op de bijzondere begraafplaatsen. Voor zoover er in het regentschap Wonosobo derhalve naast de algemeene begraafplaatsen voor Europeanen nog bijzondere begraafplaatsen aanwezig mochten zijn, ware de heffing ook op laatstbedoelde begraafplaatsen van toepassing te verklaren.

In verband met het vorenstaande gaf de Regeering in overweging om of de heffing voor het oprichten van afdaken, hekken en gedenkteeken geheel uit de verordening te schrappen, of deze te beperken tot die gedenkteeken, welke een zekere mate van *luxé* vertoonen, waarbij dan de heffing ook op andere dan op de algemeene begraafplaatsen van toepassing ware te verklaren.

Aanteekening.

De bovenaangehaalde artikelen luiden als volgt:

Artikel 6.

Aan het regentschap Wonosobo is verschuldigd voor het uitsluitend recht om te begraven:

- a. voor onbepaalden tijd:
per graf f 25.—
- b. voor een gemetseld graf, de kosten van metselen inbegrepen f 150.— voor den tijd van 10 jaren:
per graf f 10.—

Op graven, waarop uitsluitend recht voor onbepaalden tijd bestaat, mag op kosten der rechthebbenden worden aangebracht:

een afdak tegen betaling van f 20,—
 een hek tegen betaling van f 20,—
 een gedenkteeken tegen betaling van . . f 20,—
 aan het regentschap Wonosobo.

Artikel 11.

De opziener der begraafplaatsen draagt zorg voor het gewone dagelijksche onderhoud van begraafplaats en graven; hieronder begrepen het witten der gepleisterde gedeelten van graven.

Verder onderhoud van kruisen, zuilen, monu-

menten enz. komt ten laste van de rechthebbenden op het graf.

60 B. G. S. 13 Juli 1933 No. 2050/A.

Belastingkarakter van de heffing voor de vergunning tot het bouwen van een praalgraf, voor het plaatsen van een afdak of hek, en voor het oprichten van een sarcophaag of gedenkteeken.

Belastingkarakter van het recht voor de vergunning tot den aanleg van een graf, wanneer het tarief varieert naar gelang van den aard van het graf.

Bedoelde heffingen voldoen in casu niet ten volle aan de bij het Regeeringsrondschrijven van 2 December 1932 No. 3242/A aangegeven criteria.

De Regeering onthield de vereischte goedkeuring aan den door den regentschapsraad van Japara op 20 September 1932 vastgestelde „Verordening op de Algemeene Europeesche begraafplaatsen”. De bezwaren werden in bovenaangehaald Regeeringschrijven gemotiveerd als volgt.

De onderhavige verordening draagt het karakter van een belastingverordening.

In de heffingen krachtens de leden 7, 8, 9 en 10 van artikel 10 kan n.l. geen contraprestatie worden gezien in afstand van grond, omdat de grond reeds wordt afgestaan ten behoeve van den aanleg van een graf, waarvoor ingevolge artikel 10, sub 1 en 2, vergoeding verschuldigd is.

Evenmin kan een contraprestatie vanwege het regentschap worden gezien in de aan den directeur van regentschapswerken opgedragen taak om zorg te dragen, dat de graven en grafteeken goed worden onderhouden, aangezien krachtens artikel 16 lid 1 het onderhoud van alle gedenkteeken, van welken aard ook, en van de gemetselde graven en grafkelders, ten laste komt van de eigenaren en belanghebbenden. Alleen het witten en teren komt luidens lid 2 van laatstaangehaald artikel ten laste van het regentschap, welke arbeid slechts een gering onderdeel uitmaakt van het onderhoud, terwijl deze contraprestatie bovendien buiten verhouding staat tot de heffing. Ook de heffing van artikel 10 lid 1 draagt meer het karakter eener belasting dan dat eener retributie.

De heffingen voldoen gedeeltelijk aan de bij het rondschrijven van den 1sten Gouvernements Secretaris van 2 December 1932 No. 3242/A aangegeven criteria, in zoverre, dat de raad in de belasting blijkbaar alleen die gedenkteeken wil betrekken, welke een zekere mate van *luxé* vertoonen. Krachtens artikel 12 toch wordt voor de vergunning tot het plaatsen van een platten steen, een kruis of een ander eenvoudig grafteeken met opschrift niets in rekening gebracht. Voor afdaken en hekken wordt een dergelijke uitzondering niet gemaakt. Wel spreken de leden 8 en 9

van artikel 10 van een afdak of hek van duurzaam materiaal, doch hierin kan nog geen praal worden gezien. Of de heffingen van lid 1 van artikel 10 sub b en c aan het criterium van een luxe-belasting voldoen, is twijfelachtig; zulks zal aan de hand van plaatselijke toestanden dienen te worden uitgemaakt.

De onderhavige heffingen voldoen voorts niet aan de bovenaangehaalde Regeeringscirculaire, voorzover zij zijn beperkt tot de algemeene Europeesche begraafplaatsen.

Voorzover er in het regentschap Japara naast de algemeene begraafplaatsen voor Europeanen nog bijzondere begraafplaatsen aanwezig zijn waren de heffingen ook daarop van toepassing te verklaren.

Voorts waren de heffingen ook uit te breiden tot begraafplaatsen van anderen landaard, met dien verstande, dat het luxe-element daarbij zal dienen te worden bepaald met inachtneming van de zeden en gewoonten van de betrokken bevolkingsgroepen.

Aanteekening.

De aangehaalde artikelen van hoogergenoemde verordening luiden aldus:

Artikel 4.

1. De Directeur der Regentschapswerken draagt zorgt, dat de graven en grafteekenen, het plantsoen en de paden op de begraafplaats goed worden onderhouden en dat zooveel doenlijk, steeds voldoende grafruimte beschikbaar is.

Artikel 10.

Ten behoeve van het Regentschap moet worden betaald:

1. Voor het recht, om voor onbepaalde tijd in een geheel graf te doen begraven in:
 - a. een aarden graf f 25,— (vijf en twintig gulden):
 - b. een gemetseld graf voor een lijk f 65,— (vijf en zestig gulden):
 - c. een gemetseld graf voor twee lijken f 85,— (vijf en tachtig gulden).
2. Voor het recht om een lijk voor 10 jaren in een aarden graf te doen begraven f 10,— (tien gulden). Aan personen van wien ten genoegen van den Regent wordt aangetoond, dat zij onvermogen zijn, wordt dit recht gratis verstrekt.
7. Voor een vergunning tot het bouwen van een praalgraf f 100,— (een honderd gulden), ongerekend het kostende van het graf.
8. Voor de vergunning tot het plaatsen van een afdak van zink of ander duurzaam materiaal f 15,— (vijftien gulden).

9. Voor de vergunning tot het plaatsen van een hek van duurzaam materiaal f 15,— (vijftien gulden).

10. Voor de vergunning tot het oprichten van een sarcophaagnaald of andere hardsteenen gedenkteekenen op een behoorlijke fundeering, in het algemeen iets anders dan onder artikel 12 wordt bedoeld, f 15,— (vijftien gulden).

Artikel 12.

Voor de vergunning tot het plaatsen van een platten steen, een kruis of een ander eenvoudig grafteeken met opschrift wordt niets in rekening gebracht.

Artikel 16.

1. Het onderhoud van alle gedenkteekenen van welken aard ook en van de gemetselde graven en grafkelders, komt ten laste van de eigenaren of belanghebbenden. Zij kunnen echter met het Regentschap een schriftelijke overeenkomst aangaan, waarbij dit tegen een betaling van f 125,— (een honderd vijf en twintig gulden) ineens of een jaarlijksche contributie van f 5,— (vijf gulden) dat onderhoud op zich neemt.
2. Het witten en teren komt ten laste van het Regentschap.

Voorts moge nog worden opgemerkt, dat, waar in het Regeeringsschrijven het standpunt wordt ingenomen, dat ook de heffing van artikel 10 lid 1 meer het karakter draagt eener belasting dan van een retributie, zulks gebaseerd is op de overweging, dat het tarief niet uitsluitend bepaald wordt door de oppervlakte van den voor het begraven afgestanen grond, doch afhangt van den aard van het graf, dat wordt aangelegd. Voor de vergunning tot het aanleggen van een gemetseld grafis nl. belangrijk meer verschuldigd dan voor een aarden graf.

61 B. G. S. 13 Juli 1933 No. 2051/A.

Belastingkarakter van de heffing voor het oprichten van gedenkteekenen op de algemeene Chineesche begraafplaatsen. Zij voldoet in casu niet aan de bij het Regeeringsrondschrijven van 2 December 1932 No. 3242/A gegeven aanwijzingen.

Billijke verhouding in acht te nemen tusschen de tarieven, welke gelden voor de Europeesche begraafplaatsen en die voor de Chineesche begraafplaatsen.

Aan de „Verordening op de Algemeene Chineesche begraafplaatsen in beheer bij het regentschap Japara” werd de vereischte goedkeuring geweigerd, op grond van bezwaren, welke in het hoogeraangehaald Regeeringsschrijven als volgt worden geformuleerd,

De in lid 3 van artikel 8 bedoelde heffing voor het oprichten van een gedenkteeken draagt een belastingkarakter. Hiertegenover valt nl. geen eigenlijke dienst van het regentschap aan te wijzen. De grond wordt reeds afgestaan ten behoeve van den aanleg van het graf, en de in artikel 4 bedoelde zorg kan niet als een zoodanige dienst worden aangemerkt, omdat krachtens artikel 14 het onderhoud van de gedenkteeken, met uitzondering van het teren en witten, komt ten laste van de belanghebbenden.

Aangezien deze heffing als een belasting te beschouwen is, voldoet zij niet aan de bij het Regeeringsrondschrijven van 2 December 1932 No. 3242/A gegeven aanwijzingen, omdat zij niet is beperkt tot de gedenkteeken, welke, gelet op den landaard en de gewoonten van de bevolkingsgroep waartoe de overledene behoort, een zekere mate van *luxe* vertoonen en de inrichting van een eenvoudig graf te boven gaan.

Voorts ware aan de heffing een algemeen karakter te geven en deze van toepassing te verklaren ook op de particuliere Chineesche begraafplaatsen en graven in het Regentschap.

Zooals ook in zake de verordening op de algemeene Europeesche begraafplaatsen van het Regentschap Japara werd opgemerkt, dient een belasting als hierbedoeld zich mede uit te strekken tot de begraafplaatsen van anderen landaard, met dien verstande dat het luxe-element voor iedere bevolkingsgroep naar haar gewoonten en zeden worde bepaald.

Voorts vestigde de Regeering de aandacht op de weinig billijke verhouding ten aanzien van tarieven, welke gelden voor de Europeesche begraafplaatsen, vergeleken met de onderhavige. Een Chinees kan reeds voor een bedrag van $50 \times 15 \text{ cent} = f 7.50$ het recht verkrijgen om in een bepaald graf voor onbepaalden tijd een lijk te begraven, terwijl het goedkoopste tarief voor Europeanen (vgl. artikel 10 lid 1 sub a van bovengenoemde verordening) f 25.— bedraagt.

Aanteekening.

De tekst van de hoogerangehaalde artikelen luidt als volgt:

Artikel 4.

1. De Directeur der Regentschapswerken draagt zorg, dat de graven en grafteeken, het plantsoen en de paden op de begraafplaats goed worden onderhouden en dat steeds voldoende grafruimte beschikbaar is.

Artikel 8.

3. Voor de vergunning voor de oprichting van een gedenkteeken wordt eenzelfde bedrag in rekening gebracht als voor het graf is betaald.

Artikel 14.

1. Het onderhoud van alle gedenkteeken, van welken aard ook, komt ten laste van belanghebbenden.
2. Zij kunnen echter met het Regentschap een schriftelijke overeenkomst aangaan, waarbij dit tegen betaling van een in elk geval door het College van Gecommitteerden vast te stellen vergoeding ineens, of tegen jaarlijksche betaling dat onderhoud op zich neemt.
3. Het witten en teren komt ten laste van het regentschap.

Dr. H. J. LEVELT.

MALEISCH-GEDEELTE.

Dari Volksraad.

Tambahan baroe pada regentschapsordonnantie.

Verslag Gedelegeerden (salinan).

Beberapa lid² memandang lebih baik, djikalau regentschaps-secretaris tidak disoeroeh bekerdja djoega sebagai secretaris dari regentschapsraad. Pekerdjaan boeat regentschap sendiri makin lama makin tambah banyaknja, sehingga perloelah sekali regentschap mempoenjai secretaris sendiri. Lain dari itoe djikalau raad kaboepaten poenja secretaris sendiri, jang bisa di pilih dari loear golongan Inlandsch bestuur, maka pekerdjaan akan bisa berdjalan lebih baik, karena tidak kerap kali ganti secretaris, seperti keadaan sekarang ini.

Ada djoega lid² lainnja jang memadjoekan keberatan boeat mengadakan masing² secretaris oentoek regentschap dan raad kaboepaten. Menoeroet pendapatan mereka: djikalau secretaris provincie bisa dengan baik mendjalankan pekerdjaannja sambil pekerdjaan sebagai secretaris provinciale raad, apakah sebabnja djabatan secretaris regentschap dan secretaris regentschapsraad tidak bisa diserahkan pada satoe orang sadja? Dan sesoenggoehnja peratoeran begini lebih baik, karena ada satoe orang, jang menpoenjai pemandangan jang djelas dari adanja pekerdjaan boeat regentschap dan regentschapsraad. Apabila pekerdjaannja menjadi terlaloe berat dari banyaknja, sehingga 1 orang tidak bisa mentjoekoepinja, lebih baik di adakan personeel boeat membantoenja, tetapi djangan memisahkan djabatan secretaris djadi doea.

Beberapa orang dari lid² ini memandang lebih baik djikalau secretaris itoe (jang diserahi pekerdjaan dobel) di tetapkan dan dilepas oleh raad kaboepaten dan bisa dipilih dari loear golongan pagawai B. B. (Wedono dan Asst. Wedono), perloenja soepaja djangan saban-saban ganti baroe.

Lid² lainnja lagi ada keberatan tentang pengatoeran jang di voorstelkan (oleh Pemerintah), sebab pengatoeran itoe akan menimboelkan perobahan atas perhoeboengan financiëel diantaranya Pemerintah dan regentschap, tidak dengan mengingat kekoeatannja masing² regentschap, sedang perobahan itoe diadakan incidenteel.

Selamania tidak dengan peratoeran jang tetap diadakan penghimatan, jang membikin roeginja locale ressorten, maka ressort² ini tidak akan dapat mendjalankan politiek financiëel jang semestinja (baik). Djikalau lantaran kehimatan pemberian oeang pada locale ressorten haroes dikoeangi, haroeslah kekoerangan itoe diterima tidak dengan protest, akan tetapi disinilah batas përi mendjalankan kehimatan, djangan meliwatinja, jaitoe sambil memaksa memberatkan pikoelannja daerah² local. Apabila peratoeran penghoeboengan financiëel diantaranya Pemerintah dan daerah² autonoom tidak bisa lekas dibèrèskan, baiklah Pemerintah dengan sigra berdaja oepaja akan membikin peratoeran voorloopig doeloe.

Ada lagi lid² jang mengakoei amat soesahnja boeat memperbedakan sesoenggoehnja diantaranya pekerdjaan secretaris oentoek Negri (regentschap) dan oentoek daerah autonoom (raad kabupaten), akan tetapi mereka moefakat diadakan perbedaän dari pembaginja onkos² boeat masing² regentschap. Pada Pemerintah haroes diberi kekoeasaän boeat membebaskan regentschap dari koeadjibannja, akan toeroet memikoel separo dari onkos², djika pekerdjaan secretaris oentoek regentschap itoe hanja sedikit adanja.

Memorie van antwoord.

(djawaban Pemerintah).

Sebagaimana telah diterangkan dalam Memorie van Toelichting, maka pengatoeran jang di voorstelkan ini tidak bermaksoed akan merobah pangkatnja (positie) regentschaps-secretaris, jang sekarang ini, melainkan itoe voorstel bermaksoed akan membagai dengan adil semoea onkos² jang dikeloearkan boeat secretaris tadi. Maka pertimbangan dari lid² akan mengadakan masing² secretaris oentoek regentschap dan regentschapsraad, adalah satoe soal, jang waktue ini tidak dicitjarakan.

Kepada toean² lid jang membitjarakan hal koerang baik djalannja pakerdjaan, lantaran ganti bergantinja secretaris, disini diberi tahoe, bahoea hal itoe telah lama diperhatikan oleh Pemerintah, jang teroes berdaja akan memperbaiki berdoea itoe.

Beberapa lid² lainnja berpendapatan, bahoea pengatoeran jang divoorstelkan ini akan menimboelkan perobahan atas perhoeboengan financiëel diantaranya Pemerintah dan Regentschap, tidak dengan memandang kekoeatannja masing-masing regentschap, sedang perobahan itoe diadakan incidenteel. Dari itoe toean² tadi ada keberatan

boeat menerima voorstel terseboet. Maka dari pendapatan Pemerintah keberatan itoe sama sekali tidak beralasan. Sebab sebelomnja menetapkan peratoeran, jang mengenai pada perhoeboengan financiëel diantaranya Pemerintah dan daerah autonoom, Regeering selaloe lebib doeloe dan dengan tjêrêmat menjatakan bagaimana kekoeatan ressort itoe.

Keadaan jang soedah dilakoekan oleh Pemerintah menjatakan tidak benarnya, bahoea Pemerintah mendjalankan politiek bezuiniging tidak dengan peratoeran jang tetap. Berhoeboeng dengan ini, baik djoega disini diperingatkan apa jang terseboet dalam ordonnantie dari 16 December 1932 (Staatsblad No. 596). Pemerintah tidak dapat mengerti dengan terang apalah perloenja, sebelomnja ada peratoeran jang tetap, sekarang boeat sementara waktue dengan lekas mengadakan peratoeran tentang perhoeboengan financiëel diantaranya Pemerintah dan daerah autonoom. Peratoeran boeat voorloopig tentang hal terseboet sekarang toch soedah ada. Selandjoetnja, berhoeboeng dengan apa jang terseboet dalam Memorie van Toelichting tentang voorstel ini, disini diberi-tahoeakan, bahoea menoeroet pendapatan Pemerintah tidak akan bisa ditahoeakan dan djoega tidak ada perloenja akan membikin perbedaän dari pembaginja onkos boeat masing² regentschap, menoeroet kekoeatannja sendiri², sebab pikoelannja bagi masing² regentschap (menoeroet pengatoeran jang divoorstelkan) tidak begitoe berat, terang tidak akan meliwati kekoeatannja.

Dari itoe maka pembagaian onkos menoeroet voorstel Pemerintah dipandang adil sendiri. Tidak perloe diadakan peratoeran, soepaja Pemerintah bisa memberi kebebasan dari koeadjiban boeat mengganti separo dari onkos².

Peratoeran tentang memotong babi didalam roemah pemotongan oemoem jang soedah ditentoekan.

Verslag Gedelegeerden.

Beberapa orang lid memandang baik, djikalau peratoeran jang divoorstelkan djoega dilakoekan oentoek roemah pemotongan oemoem didalam regentschap.

Ada jang mendjawab, bahoea regentschap² tidak mempoenjai sjarat² jang tjoekoop boeat memenoehi koeadjibannja, menoeroet peratoeran itoe.

Ada jang menerangkan, bahoea onkos² boeat memperbaiki roemah pemotongan, jang pembikinnja doeloe tidak menoeroet peratoeran, akan tidak sedikit keloeanja. Dari itoe ada koeatir, bahoea kebebasan (dispensatie), jang menoeroet art. 9 bisa diberikan oleh padoeka Toean besar Goepernoer-Djendral, tidak bisa akan selamania, sebagaimana terseboet di toelichting, bermaksoed tijdelijk.

Fatsal 6.

Berapa orang lid mengoesoelkan soepaja orang jang melakoekan pelanggaran poela (recidivist), sebagaimana terseboet dalam lid 2, djangan hanja dihantjam dengan hoekoeman pendjara (hechtenis) sadsja, tapi djoega dengan denda.

Memorie van antwoord.

(Djawaban Pemerintah)

Pemerintah mengakoei djoega, bahoea, seperti kehendaknja beberapa orang lid, sesoenggoehnja peratoeran itoe haroes djoega dilakoekan oentoek roemah pemotongan oemoem didalem regentschap akan tetapi sekarang ini beloem waktoenja. Sebagaimana lid² lamanja menerangkan, maka betoellah tidak semoea regentschap mempoenjai sjarat² jang perloe.

Lain dari itoe oemoemnja potongan babi dalam regentschap tidak begitoe banjak, sehingga ongkos² boeat mengadakan sjarat² seperloenja menoeroet peratoeran, tidak setimbang dengan keperloeannja.

Tentang perbaikan roemah pemotongan, jang pembikinnja doeloe tidak menoeroet peratoeran, tidak perloe dikoeatirkan, jang ongkos perbaikan itoe akan besar sekali, sehingga dispensatie, jang bisa diberikan oleh padoeka toean besar Goepernoer-Djendral menoeroet art. 9 bisa djoega akan tidak bermaksoed tijdelijk.

Baik diterangkan djoega disini, bahoea didalam gemeente² jang ketjil potongan babi ada lebih banjak dari pada dalam kebanyakan regentschap.

Pemerintah menoeroet voorstelnja lid² boeat merobah fatsal 6.

Nota perobahan.

Rentjana oendang² tentang peratoeran hal memotong babi di roemah pemotongan jang terletak dalam stadsgemeenten dan di daerahnja gemeenteraad² (zitting 1932—1933. Onderwerp 108, stuk 2) dirobah seperti berikoet :

Fatsal 6 lid 2 dibatja demikian :

Djikalaus waktoenja melanggar beloem liwat satoe tahoen, teritoeng dari hari ketika vonnis jang doeloe tentang pelanggaran dari salah satoe dari fatsal² itoe, soedah tidak bisa dirobah lagi (onherroepelijk), maka bisa didjatoehkan hoekoeman pendjara ataupoen denda paling banjak tiga ratoes roepijah.

Perihal memilih kiesman.

Sebagaimana pembatja telah mengatahoei tentang ini Kiesordonnantie tida memberi keterangan jang loeas, hanja menentoekan sadsja sebisa-bisa haroes setjara memilih kepala desa dengan mengingat adat-istiadat setempat-tempatnja. Dalam practijk kita dapat menjatakan, bahwa hal ini di serahkan kepada pengatoerannja masing-masing Boepati.

Dari itoe sekarang kita dapatkan didalam soeatoe kaboepaten atoeran memilih kiesman berlainan dengan kaboepaten jang lain.

Sekarang kami akan memperlihatkan doea boeah atoeran memilih kiesman, kedoea atoeran mana dimasing-masing kaboepatennja telah didjalankan pada pilihan dalam boelan Mei jang telah laloe ini, maksoednja soepaja oleh jang bersangkoetan

diketahoei atoeran mana jang paling menjoekeopi kepada ketentoean-ketentoean.

Atoeran kesatoe.

Kewadajiban kiescommissies jang terseboet dalam artikel 8 lid 2 dari Regentschapskiesordonnantie (Stbl. 1927 No. 529 c. a.), djikalau datang ketempat kieskring pada waktoe jang soedah ditetapkan pada tadinja boeat memilih kiesman, pertama haroes menjotjogkan dahoele keadaan kiezers jang datang pada waktoe itoe dengan kiezerslijst jang soedah disediakan dari awalnja.

Melihat ketentoean lid 3 dari artikel 8 terseboet diatas, pilihan kiesman ini sebisa-bisa haroes setjara memilih kepala desa dengan mengingat adat-istiadat diitoe tempat. Menoeroet tjara pilihan ini kiezers jang haroes datang pada pilihan itoe mesti ada $\frac{2}{3}$ -nja, dari djoemblah semoea kiezers dan djikalau doea per tiganja itoe tida sampe, pemerintah desa bisa menetapkan akan mengesahkan pilihan itoe. Hanja djika adanja kiezers jang datang koerang dari $\frac{1}{4}$ -nja, maka pilihan itoe tida didjalankan, akan tetapi kiesman-kiesman itoe di tetapkan oleh Commissie.

Sesoedahnja kedapat semoea orang jang datang betoel kiezers jang terseboet dimana kiezerslijst, maka commissie menanja kepada kiezers itoe, siapa jang ingin mendjagokan atau jang mendjadi djago kiesman. Sifat-sifat jang ditentoean boeat dapat mendjadi kiesman telah ditetapkan dalam artikel 7 dari Kiesordonnantie terseboet diatas, dan banjaknja kiesman jang haroes dipilih dalam artikel 8 dari ordonnantie itoe djoega.

Didalam pilihan kiesman ini bisa kedjadian 3 roepa :

1. di kieskring itoe diantara kiezers tida ada orang jang mendjagokan atau maoe djadi djago ;
2. banjaknja djago koerang atau hanja tjotjog dengan keperloeannja kiesman dalam kieskring itoe ;
3. banjaknja djago lebih dari keperloeannja kiesman didalam kieskring itoe.

Djikalaus kedjadian terseboet pada No. 1 maka pilihan kiesman tida dilandjoetkan, sebab hal pilihan ini tida ada paksaan; djikalau orang-orang tida maoe djadi kiesman atau orang-orang tida akan memilih kiesman tida djadi apa, asal diterangkan dimana proses-verbaal commissie sadsja. (Tida ada stemplicht).

Djikalaus kedjadian seperti jang terseboet dalam No. 2, jaitoe banjaknja djago koerang atau hanja tjotjog dengan keperloeannja kiesman, pilihan dalam kieskring itoe djoega tida diteroeskan; semoea djago teranggap soedah terpilih, hal mana djoega diterangkan dalam proses-verbaal commissie.

Maka djikalau kedjadian sebagaimana terseboet dalam No. 3, jaitoe banjaknja djago lebih dari keperloeannja kiesman dalam itoe kieskring, baharoealah pilihan itoe diteroeskan dan atoerannja sebagai terseboet dibawah ini:

Diambil tjonto keperloeannja diitoe kieskring 8 kiesman. Adanja djago 12 orang. Banjaknja kiezer jang datang 250 orang. Djago jang 12 itoe masing² memegang 1 bendera jang berbedaan warnanja. Mendjadi disaban-saban kieskring commissie haroes menjediakan roepa² bendera itoe dan boengboeng *)

*) Satoe potong bamboe dimana kiezers dapat menaro batoe atau lidi.

I. Vergelijkend overzicht van de Landsuitkeeringen aan de Stadsgemeenten

Naam van de Stadsgemeenten		Oorspronkelijke Landsuitkeering volgens de Landsbe- grooting 1931	Toegepaste kortingen over 1931 en 1932 tezamen (wegens salarisvermindering en daling van koelieloonen en materiaalprijzen)	C R I S I S - K O R T	
				Crisiskortingen 1932 en 1933 tezamen	Aange- crisisko
1		2	3	4	
Batavia	afb	387.506.—	—.—	387.506.—	
	at	260.393.—	160.940.—	99.453.—	
		647.899.—	160.940.—	486.959.—	
Bandoeng	afb	162.151.—	—.—	23.100.—	139.
	at	150.132.—	73.232.—	76.900.—	
		312.283.—	73.232.—	100.000.—	139.
Mr. Cornelis	afb	73.063.—	—.—	7.770.—	32.
	at	36.282.—	14.052.—	22.230.—	
		109.345.—	14.052.—	30.000.—	32.
Soekaboemi	afb	35.030.—	—.—	28.000.—	7.
	at	11.470.—	11.470.—	—.—	
		46.500.—	11.470.—	28.000.—	7.
Buitenzorg	afb	72.375.—	—.—	72.375.—	
	at	50.890.—	13.480.—	37.410.—	
		123.265.—	13.480.—	109.785.—	
Cheribon	afb	29.973.—	—.—	29.973.—	
	at	31.618.—	14.040.—	17.578.—	
		61.591.—	14.040.—	47.551.—	
Alle stadsgemeenten tezamen	afb	760.098.—	—.—	548.724.—	178.
	at	540.785.—	287.214.—	253.571.—	
		1.300.883.—	287.214.—	802.295.—	178.

Afkortingen: afb = afgezonderd bedrag.
at = accrestoeslag.

in de Stadsgemeenten in de provincie West-Java.

S I S.	KORTINGEN		Totaal van de kolommen 3 en 6	Vermoedelijk uit te keeren bedrag wegens landsuitkeering over 1934 (verschil tusschen de kolommen 2 en 7)
	Aangekondigde crisiskorting 1934	Tezamen		
32 en 1	5	6	7	8
	—.—	387.506.—	387.506.—	—.—
	—.—	99.453.—	260.393.—	—.—
	—.—	486.959.—	647.899.—	—.—
	139.051.—	162.151.—	162.151.—	—.—
	—.—	76.900.—	150.132.—	—.—
	139.051.—	239.051.—	312.283.—	—.—
	32.647.—	40.417.—	40.417.—	32.646.—
	—.—	22.230.—	36.282.—	—.—
	32.647.—	62.647.—	76.699.—	32.646.—
	7.030.—	35.030.—	35.030.—	—.—
	—.—	—.—	11.470.—	—.—
	7.030.—	35.030.—	46.500.—	—.—
	—.—	72.375.—	72.375.—	—.—
	—.—	37.410.—	50.890.—	—.—
	—.—	109.785.—	123.265.—	—.—
	—.—	29.973.—	29.973.—	—.—
	—.—	17.578.—	31.618.—	—.—
	—.—	47.551.—	61.591.—	—.—
	178.728.—	727.452.—	727.452.—	32.646.—
	—.—	253.571.—	540.785.—	—.—
	178.728.—	981.023.—	1.268.237.—	32.646.—

II. Vergelijkend overzicht van de Landsuitkeeringen aan de Regents

Naam van het Regentschap	Reeds toegepaste kortingen over 1931 en 1932 tezamen (wegens salarisvermindering en daling van koelie-loonen en materiaalprijzen)	Landsuitkeering volgens ontwerp-landsbegrooting 1934	C R I S I S K O R T I N G E N	
			Crisiskortingen 1932 en 1933 tezamen	Aange- crisiko
1	2	3	4	
Serang	14.345.-	260.193.- a)	47.500.-	2
Pandeglang	8.423.-	142.660.-	24.000.-	
Lebak	7.957.-	134.749.-	24.500.-	
Batavia	3.119.-	99.013.- b)	15.000.-	
Meester-Cornelis	1.118.-	23.004.-	11.000.-	
Buitenzorg	3.333.-	66.054.-	12.000.-	
Krawang	7.584.-	128.439.-	30.000.-	
Soekaboemi	3.320.-	56.237.-	13.000.-	
Tjiandjoer	8.351.-	141.424.-	31.000.-	1
Bandoeng	9.104.-	154.199.-	55.000.-	2
Soemedang	3.843.-	65.079.-	12.000.-	
Garoet	3.402.-	57.616.-	18.598.-	
Tasikmalaja	8.839.-	149.689.-	37.000.-	
Tjiamis	5.253.-	88.968.-	11.000.-	
Cheribon	6.434.-	108.972.-	28.500.-	1
Koeningan	3.774.-	63.916.-	12.500.-	
Indramajoe	4.324.-	73.325.-	16.000.-	
Madjalengka	4.993.-	84.560.-	19.000.-	
	107.516.-	1.898.097.-	417.598.-	17

a) f 300.— hooger dan voor 1933 ter tegemoetkoming in de kosten van onderhoud van den in beheer overgenomen weg vanaf de brug Tjidoerian tot Tanara.

b) f 26.195.— hooger dan voor 1933 ter tegemoetkoming in de kosten van onderhoud van eenige in beheer overgedragen wegen en de daarin gelegen kunstwerken gelegen op de voormalige particuliere landen Mawoek en Radjeg, Tegalaloer en Kalideres, Pasarbaroe en Tjilongok, Serpong, Paroengkoeda, Kedaoeng-Wetan, Bodjongrenged, Sepatan, Poris-Gondrong, Kramat-Pakoeadji, Pangkalan, Tjoeroeng, Lengkong-West, Antjol-Victoria of Daroe en Antjolphasir, zoomede de wegen Kresek-Djenggog, halte Tjikoeja-driesprong bij Djenggol in noordelijke richting en noordoostelijke richting over Tjikoeja-Zuidgrens particulier land Tigaraksa.

Regentschappen in de provincie West-Java.

KORTINGEN		Totaal van de kolommen 2 en 6	Vermoedelijk uit te keeren bedrag wegens landsuitkeering over 1934 (verschil tusschen de kolommen 3 en 6)
Aangekondigde crisiskorting 1934	Tezamen		
5	6	7	8
27.000.—	74.500.—	88.845.—	185.693.—
3.500.—	32.500.—	40.923.—	110.160.—
8.500.—	33.000.—	40.957.—	101.749.—
7.800.—	22.800.—	25.919.—	76.213.—
2.500.—	13.500.—	14.618.—	9.504.—
9.500.—	21.500.—	24.833.—	44.554.—
9.000.—	39.000.—	46.584.—	89.439.—
5.000.—	18.000.—	21.320.—	38.237.—
13.000.—	44.000.—	52.351.—	97.424.—
22.500.—	77.500.—	86.604.—	76.699.—
3.300.—	15.300.—	19.143.—	49.779.—
3.000.—	21.598.—	25.000.—	36.018.—
9.000.—	46.000.—	54.839.—	103.689.—
7.200.—	18.200.—	23.453.—	70.768.—
18.000.—	46.500.—	52.934.—	62.472.—
3.000.—	15.500.—	19.274.—	48.416.—
6.000.—	22.000.—	26.324.—	51.325.—
7.200.—	26.200.—	31.193.—	58.360.—
<u>170.000.—</u>	<u>587.598.—</u>	<u>695.114.—</u>	<u>1.310.499.—</u>

sebanjaknja djago. Boengboeng itoe warnanja mesti tjotjog dengan warna bendera yang dipegang oleh masing² djago kiesman dan ditaro diatas meja didalam satoe tempat yang tida terlihat oleh orang banjak dan disakseni oleh commissie.

Satoe² kiezer diberi batoe atau lidi oleh commissie sebanjaknja keperloean kiesman dalam kieskring itoe, jaitoe didalam tjonto ini 8 batoe atau 8 lidi dan laloe pilihan didjalankan sebagai memilih kepala desa.

Commissie haroes melihat dengan betoel dan mendjaga soepaja satoe-satoenja kiezer tida menaro lebih dari satoe batoe atau satoe lidi dalam satoe boengboeng.

Sesoedahnja semoea kierer soedah habis menaro batoe atau lidi itoe, baroe itoe boengboeng dibawa ketempat orang banjak dan satoe persatoe boengboeng diperiksa dihadapan orang banjak berapa isinja.

Seperti kedapat dalam boengboeng no. satoe 150, no. doea 140, no. tiga 320, no. ampat 116, no. lima 218, no. anam 317, no. toedjoe 39, no. delapan 145, no. sembilan 139, no. sepoeloe 111, no. sebelas 130 dan no. doea belas 170, maka yang terpilih mendjadi kiesman djago² no. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9 dan 12.

Djoemblahnja banjaknja batoe yang kedapat di dalam 12 boengboeng itoe mesti tjotjog dengan keadaan kiezer yang datang $\times 8$, jaitoe dalam tjonto ini $250 \times 8 = 2000$.

Dari 12 boengboeng itoe sesoedahnja ketahoean isinja, laloe diambil boengboeng yang kedapat paling banjak isinja. Djago yang memegang bendera berwarna seperti 8 boengboeng itoe terpilih mendjadi kiesman.

Atoeran kedoea.

Atoeran ini telah didjalankan dalam salah satoe kaboeupaten di Priangan dan mengambil djalan setjara milih lid Regentschapsraad, mendjadi memakai z.g. kiesquotiënt.

Misalnja :

Banjaknja djiwa dalam soeatoe kieskring 3300.
 „ kiesgerechtigden (kiezers) diitoeng dari register padjeg dan lain-lain 699
 „ kiesman yang haroes dipilih 7
 „ kiezer yang datang 275.

Basarnja kiesquotiënt $275 : (7 + 1) = 34,3/8$ atau diboenderkan 35.

Bermoela sebagaimana atoeran kesatoe sadja ditempat kieskring telah disediakan boengboeng dengan diberi warna seperti warna yang dipakai oleh djago. Laloe kepada kiezers diberikan seorang satoe lidi atau batoe. Lidi itoe ditarohnja dalam boengboeng dari djago yang oleh kiezer itoe di soekai. Djika soedah kedapat oleh Kiescommissie, bahwa didalam salah satoe boengboeng soedah ada lidi banjaknja 35, maka djago yang memakai warna bersamaän dengan boengboeng itoe terpilih mendjadi kiesman.

Kalau pada pilihan kesatoe banjaknja kiesman yang terpilih tida atau beloem menjoekoepi pada keperloean, laloe diadakan pilihan kedoea yang lakoenja seperti pilihan kesatoe sadja. Mendjadi djago yang pada pilihan kedoea bermoea mendapat 35 lidi (stem) terpilih mendjadi kiesman djoega.

Menoeroet pendapatan yang berwadjib meniteni

semoea pilihan ini, maka atoeran kesatoe ada lebih rapih dari pada atoeran kedoea, sebab²nja :

Dalam „afvalstysteem” yang didjalankan dalam atoeran kedoea pada terpilihnja itoe banjak tergantoeng dari kebetoelan. Misalnja djika pada pilihan kesatoe banjaknja kiesman-kiesman yang terpilih beloem menjoekoepi, maka teroes diadakan pilihan kedoea. Pilihan kedoea ini tida memperlihatkan yang terpilih itoe djoega djago yang amat disoekainja. Boeat keterangan tjonto yang dibawah ini :

Banjaknja kiezers yang datang 402. Vacature 4. Kiesquotiënt $402 : (4 + 1) = 80,4$ atau diboenderkan 81. Banjaknja djago kiesman 6. Dalam stemming kesatoe telah terpilih 3 kiesman, mendjadi dari antara 3 djago yang tinggal haroes dipilih 1 kiesman lagi. Kiesman-kiesman yang soedah terpilih itoe djoemblah telah mendapat stem $3 \times 81 = 243$. Mendjadi stem yang masi ada pada djago yang beloem terpilih $402 - 243 = 159$. Sekarang stem yang 159 itoe dioempamakan terbagi sebagai berikoet : pada djago nomer ampat 41, nomer lima 69 dan nomer anam 49.

Kiezers disilahkan masoek lagi, dan stemming kedoea bisa bermoea, sesoedahnja kepada kiezers itoe dibagikan seorang satoe lidi lagi. Kebetoelan kawan-kawanja djago nomer 4 berdoedoek di moeka, sehingga mereka dapat moela-moela menaroh lidinja pada boengboeng No. 4, hal mana mendjadi djago ini bermoea mendapat 81 stem. Mendjadi ialah yang terpilih mendjadi kiesman ketiga. Pada pilihan kesatoe tadi kenjataan bahwa djago ini tida begitoe disoekainja oleh kebanyakan kiezers sebab ia hanya mendapat 41 stem sadja, sedang djago nomer lima soedah mendapat 69 stem.

Djoega dalam atoeran pilihan kedoea ini bisa kedjadian sebagai dibawah ini :

Kiezers yang datang 402. Vacature 4. Kiesquotiënt 81. Djago 6. Dalam pilihan kesatoe, sesoedahnja telah ditaro 350 lidi ada ampat djago terpilih mendjadi kiesman. Mareka itoe masing mendapat :

Djago nomer satoe	81 stem
„ „ doea	81 „
„ „ tiga	81 „
„ „ ampat	81 „
Djago nomer lima	18 stem dan
„ „ anam	8 „

Kiezers yang $402 - 350 = 52$ lagi, yang beloem menaroh lidinja (beloem ikoet menjetem), sekarang pertjoema sadja datangnya ditempat kieskring itoe, ta oesah toeroet sama pilihan sebab keadaan kiesman soedah tjoekeop.

Hal-hal ini menjebabkan atoeran pilihan kedoea itoe tida begitoe rapihnja (niet zuiver).

Atoeran yang kesatoe ada lebih dapat menjoekoepi kepada ketentoean, djoega dapat moedah dimengertikannja oleh kiezers, sebab atoeran ini sama sadja dengan atoeran memilih kepala desa. Bedanja hanya dalam pilihan kepala desa yang dipilih dari antara djago-djago itoe hanya satoe, dalam pilihan kiesman yang dipilih lebih dari satoe.

Garoeet, 16 Juli 1933.

IS.